

פעילות משרד הבריאות ושיתוף פעולה בין-משרדי בתהליך מהיר לזיהוי גופות

לאחר הטבח בעוטף עזה ב-7 לאוקטובר 2024

זהר מור^{1,2}, חן קוגל³, הגר מזרחי⁴, אהוד קלינר⁵

1- מחוז מרכז, משרד הבריאות, רמלה; 2- החוג לבריאות הציבור, מכללת אשקלון, אשקלון; 3- המכון לרפואה משפטית, משרד הבריאות, אבו כביר; 4- חטיבת הרפואה, משרד הבריאות, ירושלים

הקדמה

ב-7.10.2024 נרצחו מעל 1,200 בני-אדם ע"י מחבלי חמאס. הרשויות נדרשו לפנות את הגופות, לזהות ולהכין אותן לקבורה בזמן קצר בעת הלחימה, ותוך שמירה על כבוד המת והתחשבות במשפחות.

מטרות

תיאור שיטת העבודה בבסיס שורה, חלוקת האחריות בין הרשויות והמלצות לאירועים עתידיים.

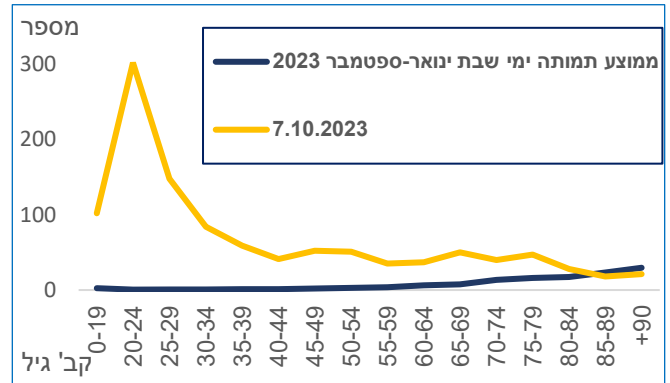
תוצאות

משרדי הפנים, הבריאות, הדתות והמשטרה הקימו מערך זיהוי בבסיס שורה. המתקן חולק לזיהוי 816 האזרחים בנפרד מ-311 החיילים (תרשים 1). הגיל החציוני של האזרחים היה 31 (רווח בין-ריבועי 25-75%; 24-35 שנים). גיל המוות הממוצע באוקטובר 2023 ירד ל-71 בגברים ו-81 בנשים, בהשוואה ל-77 ו-84, בהתאמה, בשאר חודשי 2023 (תרשים 2). החללים זהו לאחר הצלבת נתוני פוסט-מורטום ואנטה-מורטום.

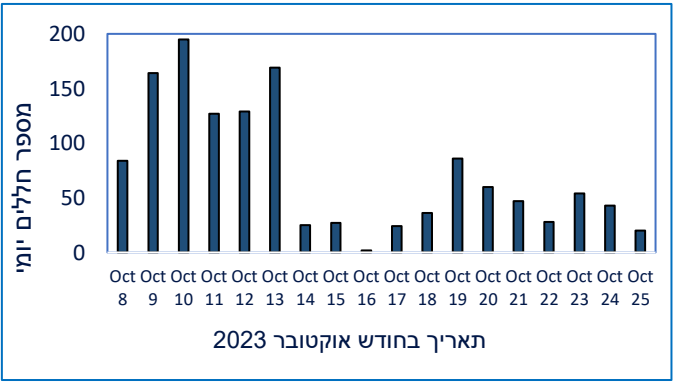
מידע פוסט-מורטום: זיהוי הגופות וחלקי הגופות נעשה בהתאם לקווים המנחים של האינטרפול (Disaster Victim Identification). ראשית, כל שק גופה נרשם ומוספר. שנית, הגופה נבדקה בחדר הבדיקה והופשטה חלקית. אנשי מז"פ מהמשטרה תיעדו פרטים הקשורים למראה הגופה, בסיוע רופאים מהמכון לרפואה משפטית (מר"מ) במקרה הצורך. החפצים האישיים נאספו, סומנו והופקדו. שלישית, נאספו טביעות אצבעות ודגימות DNA מדם/ציפורן. רביעית, בוצע תיעוד משנן וצילום פנומי של השיניים. החל מהשבוע השני בוצעה בדיקת CT לגופות ולחלקי גופות שהיה קושי בזיהויים. מידע אנטה-מורטום: בני המשפחה נתבקשו להביא חפצים אישיים להפקת DNA, וכן צילומי משנן או רנטגן. בנוסף, נאסף מידע רפואי, וכן טביעות אצבע, צילומי שיניים ו-DNA מהמאגר הצבאי.

הצלבה: המשטרה הצליבה נתונים שהתקבלו מהמשפחות עם המידע שהועבר ממתקן שורה. גופות וחלקי גופות שלא היה ניתן לזהות בשורה הועברו למר"מ לבדיקות נוספות. לאחר קבלת אישור מדעי להצלבה, הונפקה תעודת פטירה והגופות שוחררו לקבורה. למשפחות ניתנה האפשרות להיפרד מיקריהם, בליווי עובדים סוציאליים ממשרד הבריאות משך 24 שעות.

תרשים 2: תמותה לפי קב' גיל ב-7.10 לעומת ממוצע שנתי

תרשים 1: קצב הגעה יומי של חללים למתקן שורה

סיכום

משרד הבריאות, בשיתוף עם משרדים אחרים ומשטרת ישראל, הקימו במהירות מערך לזיהוי מדעי מהיר של מספר גדול של גופות בזמן לחימה. בכדי לייעל את התהליך רצוי ליצור קשרים מובנים בין המשרדים השונים, לרבות תשתית מחשוב אחודה, ולבצע תירגולים משותפים.